

ĐÀO TẠO CÔNG TÁC XÃ HỘI Ở VIỆT NAM: TÍNH CHUYÊN NGHIỆP ĐANG BỊ THÁCH THỨC NHƯ THẾ NÀO?

TS. HUỲNH THỊ ÁNH PHƯƠNG* - TS. NGUYỄN XUÂN HỒNG**

Tóm tắt: Mục đích của bài viết nhằm cung cấp bức tranh tổng thể về thực tiễn đào tạo và phân tích các thách thức đối với tính chuyên nghiệp hóa trong đào tạo Công tác xã hội ở Việt Nam.

Các thông tin sử dụng trong bài viết dựa trên các chương trình đào tạo Công tác xã hội của các trường và cơ sở đào tạo trong và ngoài nước, các tài liệu do Chính phủ và các Bộ liên quan ban hành, các ý kiến của các chuyên gia, báo cáo Hội nghị/Hội thảo liên quan; và trải nghiệm của nhóm tác giả qua các chương trình hợp tác quốc tế và hướng dẫn thực hành, thực tập.

Kết quả cho thấy đào tạo Công tác xã hội ở Việt Nam mặc dù đang trên đà phát triển nhanh và mạnh nhưng cũng đang đối diện với nhiều thách thức, cụ thể về (1) chương trình đào tạo chưa đáp ứng tiêu chuẩn giáo dục mang tính quốc tế và thiếu chương trình giáo dục thực hành; (2) thiếu tính hệ thống trong xây dựng chuẩn đầu ra và thẩm định chương trình đào tạo; (3) khó khăn trong tổ chức và hướng dẫn thực hành nghề; và (4) nhận thức của xã hội về nghề Công tác xã hội còn hạn chế.

Việc tìm kiếm các giải pháp và cách thức hạn chế các thách thức và tận dụng hiệu quả các nguồn hỗ trợ vì sự phát triển của đào tạo Công tác xã hội ở Việt Nam đòi hỏi sự tham gia của toàn xã hội, trong đó sự liên kết và hợp tác của nhà nước - nhà giáo dục - nhà tuyển dụng và cộng đồng - sinh viên đóng vai trò then chốt.

Abstract: This paper aims at providing the overall education practice and discussing the challenges facing the professionalization of social work education in Vietnam.

The data is fundamentally based on available social work programmes from the universities and institutions nationwide and worldwide, some related official documents issued by the Government and ministries, experts' opinions, papers presented from national social work conferences and workshops, and the authors' experiences from international cooperation programmes and practical works.

It shows that social work education in Vietnam despite its fast progress has been facing serious challenges, including (1) limited responses to educational standards and lack of field education programmes, (2) lack of systematic control for learning outcomes and programme accreditation (3) constraints in organizing and supervising social work practice of students and (4) limited public awareness about social work as a profession.

In order to find out ways to minimize the challenges as well as take advantages of institutional and professional supports for comprehensive solutions for future development toward professionalization of social work education in Vietnam, it critically needs strong and close linkages and cooperation between policy makers - educators - social agencies - public and students.

I - Bối cảnh phát triển đào tạo Công tác xã hội ở Việt Nam

Mặc dù, “mầm mống” công tác xã hội đã hình thành ở Việt Nam từ lâu, song chủ yếu dựa trên mô hình từ thiện, “từ bi hỷ xả”, “ăn quả nhớ người trồng cây”,... Mãi đến Lễ kỷ niệm Công tác xã hội thế giới lần thứ nhất được tổ chức tại thành phố Hồ Chí Minh vào ngày 12/11/1998 dưới sự chủ trì của cố ThS. Phát triển cộng đồng Nguyễn Thị Oanh được xem là điểm mốc ghi dấu cho sự hồi sinh của Công tác xã hội như một nghề ở Việt Nam.

Đầu năm 2000, với nỗ lực từ các chuyên gia có kinh nghiệm, các Bộ, ban ngành và sự hỗ trợ của các tổ chức quốc tế, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã phê duyệt khung chương trình

đào tạo Công tác xã hội trình độ đại học vào tháng 10 năm 2004. Sau đó, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Đề án 32 theo Quyết định số 32/2010/QĐ-TTg ngày 25 tháng 03 năm 2010 về việc thúc đẩy nghề Công tác xã hội trong giai đoạn 2010-2020. Cùng với nhu cầu ngày càng cao của xã hội về nguồn nhân lực cung cấp dịch vụ xã hội, đây có lẽ là những cú hích mạnh mẽ đối với sự phát triển đào tạo Công tác xã hội ở Việt Nam. Ngay sau khung chương trình đào tạo Công tác xã hội được phê duyệt, vào năm 2004 một số trường đại học ở Việt Nam đã bắt đầu đào

* Trưởng Bộ môn Công tác xã hội, Trường Đại học Khoa học Huế

** Giảng viên chính Bộ môn Công tác xã hội, Trường Đại học Khoa học Huế